

Sprikende tendenser i nordiske lands FoU-utgifter 2015

Foreløpige tall¹ fra de nordiske statistikkprodusentene viser at det i Norden til sammen ble brukt om lag 335 milliarder norske kroner (NOK) til forskning og utviklingsarbeid (FoU) i 2015. Dette gir en nominell vekst på 10 milliarder NOK eller 3 prosent fra 2014. Fra 2014 til 2015 var det Island som hadde den sterkeste prosentvise veksten etterfulgt av Norge og Sverige. Danmark hadde langt lavere vekst og i Finland var det nedgang i FoU-utgiftene.

Nedgang i Finlands andel av Nordens FoU, Norges andel øker

Sverige stod i 2015 for 41 prosent av de samlede FoU-utgiftene i Norden. Danmarks andel utgjorde nær 22 prosent, mens Finland og Norge begge stod for 18 prosent og Islands andel var 1 prosent.

Ti år tilbake, i 2005, utgjorde Sveriges andel nær 44 prosent, etterfulgt av Finland med 23 prosent, Danmark med 18 prosent og Norge med knapt 14 prosent. Islands andel har ligget omkring 1 prosent gjennom flere år.

FoU-utgifter i de nordiske landene i 2015 etter sektor for utførelse og som andel av BNP. Milliarder i nasjonal myntenhet. Foreløpige tall.

Utførende sektor ¹	Danmark		Finland		Island		Norge		Sverige	
	DKK	%	EUR	%	ISK	%	NOK	%	SEK	%
Foretakssektoren	37,1	62	4,0	67	31,4	65	32,7	54	94,8	70
Offentlig sektor, inkl PNP	1,6	3	0,5	9	2,3	5	9,1	15	4,9	4
Universitets- og høyskolesektoren	21,4	36	1,5	24	14,8	31	18,5	31	36,6	27
Totalt	60,1	100	6,1	100	48,5	100	60,3	100	136,4	100
Andel av BNP i % i 2015	3,0		2,9		2,2		1,9		3,3	

Kilde: Nasjonal FoU-statistikk

¹ Foretakssektoren omfatter næringslivets egen FoU og forskningsinstitutter som i hovedsak betjener næringslivet. Offentlig sektor omfatter forskningsinstitutter (og andre offentlige organer med FoU) som hovedsakelig er kontrollert og finansiert av det offentlige. Privat ikke-forretningsmessig sektor (PNP) er i denne tabellen inkludert i offentlig sektor.

Størst vekst i Island og Norge

FoU-utgiftene viser nominell vekst fra 2014 til 2015 på 20 prosent i Island, etterfulgt av Norge og Sverige med henholdsvis 12 og 10 prosenters vekst. I Danmark var den nominelle veksten kun på 2 prosent, mens Finland hadde en nedgang på nesten 7 prosent. Samlet gir dette en nominell vekst i nordiske FoU-utgifter på 3 prosent fra 2014 til 2015.

Foretakssektoren bidro mest til FoU-veksten i Island, Sverige og Norge. I Danmark har offentlig sektor og universitets- og høyskolesektoren hatt sterkst vekst. Finland har nedgang i alle sektorer, sterkst i offentlig sektor og svakest i universitets- og høyskolesektoren.

Rekordhøy FoU-andel av BNP for Norge

Endringer i FoU-innsatsen gjenspeiles også i FoU-utgiftenes andel av bruttonasjonalprodukt (BNP). I Finland har andelen gått ned fra 3,8 prosent i 2009 til 2,9 prosent i 2015. Så lav har ikke andelen vært i landet siden 1998. I Island lå andelen på et høyere nivå før 2013.²

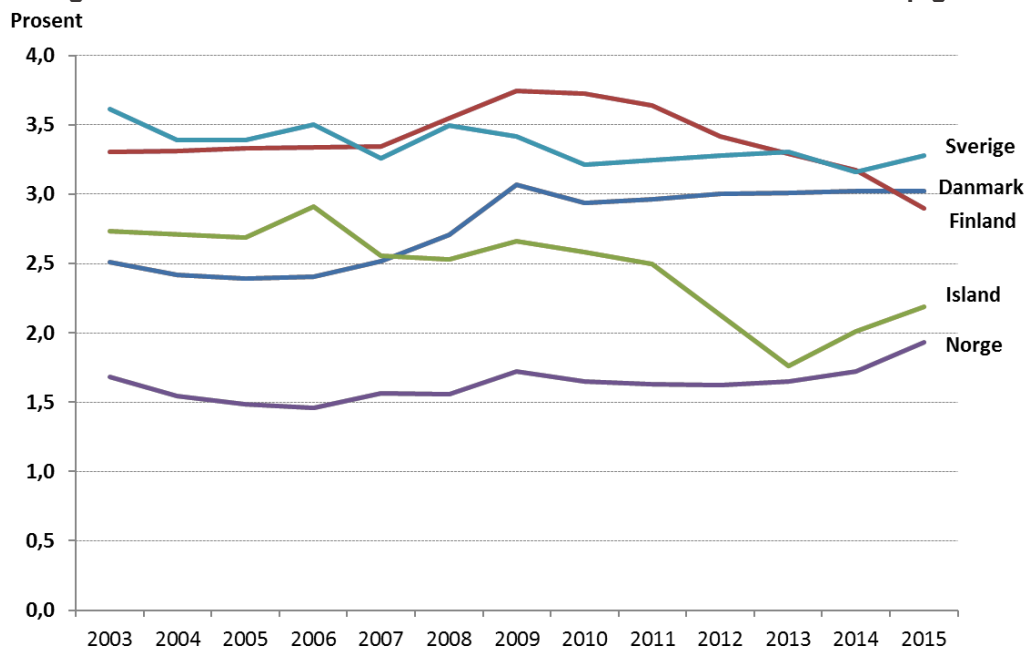
Andelen har økt etter 2013. I Danmark har nivået ligget omkring 3 prosent siden 2009.

Høyeste FoU-andel av BNP finner vi i Sverige (3,3 prosent) som er en liten økning fra 2014, men lavere enn nivået fra før 2009. Norge har aldri hatt en høyere FoU-andel av BNP enn i 2015 (1,9 prosent), men ligger fortsatt lavest i Norden.

¹ Oversikten er basert på foreløpige tall og vil oppdateres på nyåret når endelige tall for alle land og sektorer foreligger.

² Noe av endringen for Island kan være av teknisk art, knyttet til ny produsent av FoU-statistikk fra 2013.

FoU-utgifter som andel av BNP i de nordiske landene i 2003–2015. Foreløpige tall.

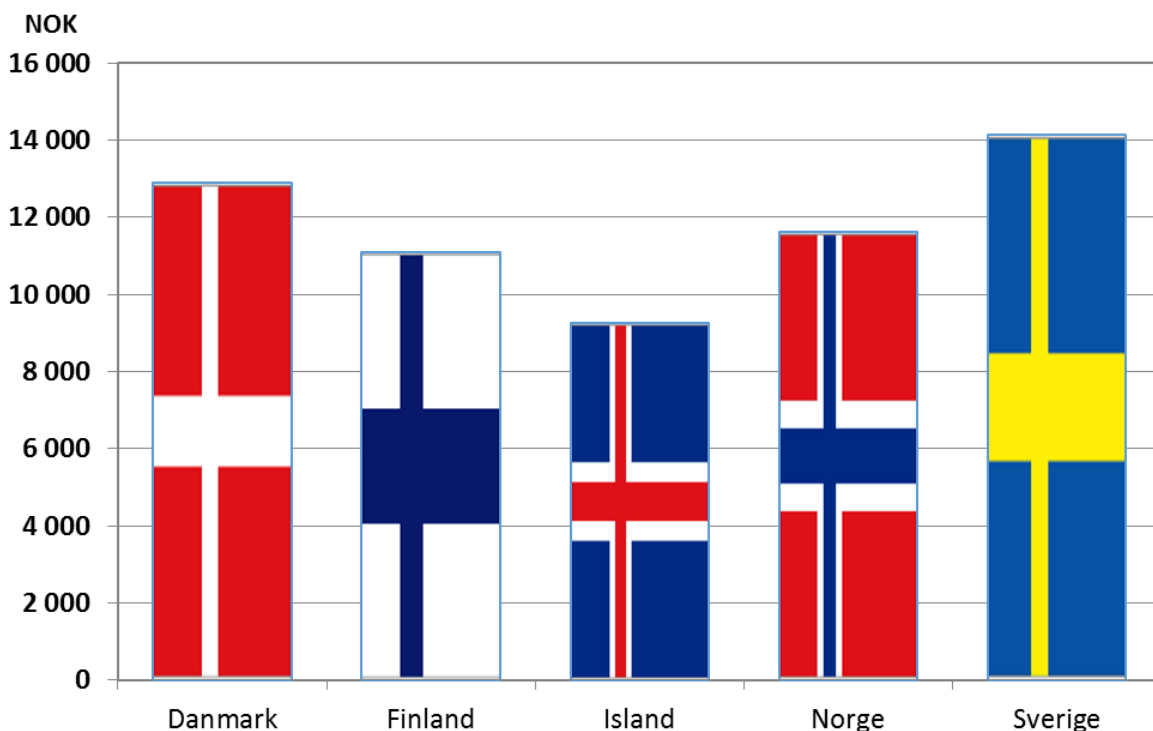

Kilde: Nasjonal FoU-statistikk

FoU-utgifter per innbygger høyest i Sverige og Danmark

Dersom vi relaterer FoU-utgiftene til innbyggertallet er det også Sverige som lå høyest med i overkant av 14 000 norske kroner per innbygger i 2015. Deretter følger Danmark med nærmere 13 000 kroner, Norge med 11 600 kroner, Finland med nærmere 11 100 kroner og Island med i underkant av 9 300 norske kroner per innbygger. Fra 2014 til 2015 har Norge og Finland dermed byttet plass i denne nordiske rangeringen.

FoU-utgifter per innbygger i de nordiske landene i 2015. NOK. Foreløpige tall.

Kilde: Nasjonal FoU-statistikk og OECD MSTI 2016:1